

editörden / from the editor

Küresel kapitalizmin gerilimlerinin krize dönüşmesiyle artan sömürü ve yoksullaştırma politikalarına karşı mücadele ve direniş dalgasının yerelden küresele genişlediği günümüzde, kendilerini insanca var etme yönünde mücadele eden yoksullara, gençlere, kadınlara, dinsel ya da etnik azınlık kategorisinde görülen çeşitli topluluklara, yaşamlarını değiştirmek için dünyanın dört bir tarafında yaşama tutunmaya çalışan göçmenlere ve onların demokratik örgütlülüklerine karşı ağır saldırılar yöneltilmektedir. Bu saldırıların niteliği, tarihte çeşitli dönemlerde yaşanmış ve “bir daha asla” denilen vahşet ve barbarlıklarla karşılaştırılabilecek düzeye çıkmıştır. Türkiye de bu saldırıların ve bunlara karşı mücadelenin yaşandığı ülkelerden biridir. Tüm bir toplumun bugünü ve geleceğini yakından ilgilendiren yeni düzenleme ve yeniden örgütlenmelerin yönelimleri, genel olarak insanlığın yararına ve eşitlikçi bir anlayış taşımak yerine, eşitsiz, baskıcı, sermaye merkezli, bilim dışı ve teokratik nitelikte olmaktadır. Bu değişmeler karşısında, eğitim ve sağlık gibi temel haklara erişimleri, insanca çalışma olanakları geriletelen, *ideolojik araç* niteliğini aşamamış bir medya ve eğitim karşısındaki yurttaşların *sessizlik sarmalı* denilebilecek bir kapana kısılması kolay olacaktır. Eğitim, sağlık, barınma, ulaşım, temiz su, enerji, kent yönetimi gibi kamusal hizmetlerin yönetilmesi ve yürütülmesinde yurttaşların söz hakkının, tüm kamusal hizmetlerden eşit bir şekilde yararlanılması talebinin ısrarla dile getirilmesi ve bu taleplerin bir lütuf değil zaten tarihsel olarak kazanılmış haklar olduğunun, ancak günümüzde kaybedildiği ya da geriletildiğinin anımsanması gerekir. Emekçilerin tarihsel kazanımlarının oldukça gerisine düşülen bu zamanda, sessiz çoğunluk olarak gözlenen yurttaşların ve geçici ya da kalıcı olarak ülkede ikamet eden diğer toplulukların bugünkü ve gelecekteki yaşamlarının her boyutuna sivil görünümlü ancak militarist - otoriter, piyasacı ve teokratik bir saldırı yöneltilmektedir. Bu saldırıyı göğüslemeye çalışan ve buldukları alanlarda, kazanılmış tarihsel hakları savunanlar da giderek azalmakta ya da güçsüzleştirilmektedir. Buna karşın, kapitalizmin neoliberalizm aşamasının ortaya koyduğu gerçek, emekçilerin ve onlarla yoldaşlık eden *organik aydınların* “*olmakta olanı*” her zamankinden daha dikkatli izlemesi, analiz etmesi, saklı olanı açığa çıkarması, ile emekçiler ve ezilenlerle paylaşması ve yeni değerlendirmeler ışığında örgütlenmesi, mücadele etmesi gereği de ortadadır.

Bu süreçte, eğitim, üretim ile paylaşım süreci ile birlikte kamusal yaşam alanlarına ilişkin gerçekliğin açığa çıkarılmasında bilimsel faaliyetin demokratik kolektif bir çaba olarak da ortaya konması gerekir. Özellikle sosyal bilimlerde ve eğitime ilişkin konularda, bilimsel araştırma faaliyetinin üniversitelerde görevli bir gruba mahsus ayrıcalık olmaktan çıkarılması bir mücadele konusu olarak ele alınabilir. Bilimsel yöntem ve bilimsel araştırma, sermaye için olduğu kadar emekçiler için de, kendi gerçekliklerinin açığa çıkarılmasında vazgeçilmez bir araçtır. Türkiye’de eğitim alanında olduğu kadar, sorun yaşanan bir çok alanda mücadeleye katılan eğitimcilerin bulunduğu, onlarca bilimsel araştırmaya, bilimsel yayınına ve kongreye ev sahipliği yapan Eğitim Sen’in, bu yöndeki bir örgütlü mücadelenin taraflarından biri olarak varlığını sürdürmesi önemlidir.

Eğitim Bilim Toplum Dergisinin bu sayısı, “eğitimin güncel sorunları” bağlamındaki yapılan yazı çağırısına yanıt veren yazarların çalışmalarından oluşmaktadır. Hem akademiden hem de akademi dışından entelektüel çabalar gösteren akademisyenlerin, yazarların, araştırmacıların, öğretmenlerin, öğrencilerin

editörden / from the editor

çalışmaları yer almaktadır. Bu çalışmalar, önemli ölçüde günümüzde tartışılmakta, güncellik taşıyan konuları kapsamaktadır. Bu çalışmalar, yazarları ve konu başlıkları ile şu şekildedir:

Tufan Büyükcan ve Ejder Yelken, “*Şehir Dışına Göç Eden Okullar: Eğitim Kampüsleri*” adlı çalışmalarında MEB’in okulları mahallelerden kaçırma ve piyasanın hizmetine sunma projesini incelemiştir.

Pervin O. Taneri, Birgül Ulutaş ve Mehmet M. Akgündüz, son aylarda okullarda kılık - kıyafet üzerine yapılan tartışmalardan hareketle gerçekleştirdikleri “*Öğrencilere Getirilen Kılık Kıyafet Serbestliğinin Okul Bileşenleri Gözünden İncelenmesi (Ankara Örneği)*” adlı nitel bir araştırmayı paylaşmaktadır.

Selda Polat, “*Eğitim Politikalarının Sosyal Adalet Açısından Sonuçları Konusunda Yönetici ve Öğretmen Görüşleri*” adlı çalışmasında, eğitim alanına doğrultulan önemli uyarıları kavramsal olarak alan içinden ve yönetici ve öğretmenlerin gözüyle gözden geçirmeyi hedeflemiştir.

Figen Çam Tosun ve Arslan Bayram’ın makalesi “*Açık Öğretim Lisesinde Artış: Kadın Öğrenciler*” başlığı ile kadın öğrencilerin eğitimin yeni modeli ile nasıl daha çok okul dışı kaldıklarını gözler önüne sermektedir.

Ramazan Yıldız ve diğer eğitimci ve öğrenci arkadaşlarının Beşinci Demokratik Eğitim Kurultayı kapsamında hazırladıkları, alan araştırması niteliğindeki makale “*Kırşehir Abdallarının Eğitim Hakkına Erişiminin Önündeki Engelleri*” daha açık ve kendi dillerinden görmemizi sağlamaktadır.

Bu sayıda, çevirileri Naciye Aksoy ve Nurcan Korkmaz tarafından yapılan, iki değerli çalışmanın çevirisi okuyucularla paylaşılmıştır. Bunlardan biri, Peter Mayo tarafından yazılan ve bir çok eleştirel eğitimci tarafından uzun zamandır bilinen Lorenzo Milani’nin eğitim üzerine görüşleridir. Diğer çeviri çalışma ise Afrika barış kültürüne ait bir kavram olan *Ubuntu*’nun eğitimde nasıl kullanılabileceği üzerine bir deneyimi paylaşmaktadır.

Bu sayının ortaya çıkmasını mümkün kılan değerli katkıları için, yazarlara ve çalışmaların okuyuculara sunulmasından önceki değerlendirmeleri ve önerileri ile geliştirme sürecine katkıda bulunan, burada adlarını saymadığım hakemlere, değerli bilim insanlarına teşekkür borçluyum. Her sayı gibi, derginin bu sayısı da, kolektif özne olarak birçoğu açıkça görünmeyen, emekleri dile getirilemeyen eğitim ve bilim emekçilerinin emeklerinin bir yansıması olmuştur. Bilimsel faaliyetin arka planında kalan bu bileşenler, anketlerin/görüşme formlarını uygulanmadan önce gözden geçirmek, araştırmacıların sordukları sorulara samimi yanıtlar vermek ve anket doldurmak, arkadaşları/meslektaşları için görüşmeler yapmak, anket uygulamak, analizler için verileri bilgisayara girmek, anlaşılabilirlik için tekrar tekrar okumalar yapmak gibi katkılarla burada ortaya çıkan ürünün gerçek sahipleri oldular. Hepsine teşekkür borçluyuz ve burada, tüm yazarlar ve okuyucular adına da bu teşekkürü iletmeyi büyük bir şevkle yapmak isterim.

Keyifli okumalar dilerim.

Hasan Hüseyin Aksoy